Kmetijſke in rokodélſke novize.

Na ſvetlobo dane od z. k. kmetijſke drushbe.

№ 26. *V ſrédo 27. grudna.* **1843.**

☞ Te novize pridejo vſako ſrédo na dvéh zhetertnih liſtih v Ljubljani na ſvetlo. Plazhujejo ſe v piſarnizi z. k. kmetijſke drushbe v hiſhi 195 v Salendrovi ulizi bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiſte, ki jih ne dobivajo po póſhti, sa zélo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejemljejo ſe pa pri natiſkovavzu na Bregu Nr. 190. Po poſhti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol léta 1 fl. 15 kr. Po vſih z. k. poſhtah ſe snajo dobiti.

Slovo od léta 1843.

Starzhek, ki 'má ſivo glavo,
Mosh v obilnoſti mozhi,
In s mladénzhem déte sdravo, —
In kar shiv'ga je, hiti
Têbi léto ſlovo dati,
Ki ne daſh ſe dalj' dershati!

Eni, glej, ti glaſe hvale
V pésmih ſerzhnih sdaj pojó,
Drugi s ſerzam polnim shale
S Bogam léto! ti rekó;
Vſak poſtavlja ti ſpomíne
V ſerza ſvojga globozhíne.

Tému ſi prineſlo ſrézhe,
De sheli te vezhno 'mét;
Unimu ſerzé trepézhe,
De te hozhe ſkoraj klét';
Tretjimu pa ſerze póka,
Ki nad grôbam ljubih jóka.

In zhe enim vezh ſi dalo,
Kakor drusi ſo dobil',
Se vſi vunder v boshjo hvalo
Vérno bodejo ſklenil',
In njih ſerza bodo rêkle,
K' ure tvoje bodo 'stêkle:

„Kar je dalo ſtaro léto,
Je vſe miloſt' boshje dár;
Pozhaſtimo voljo ſvéto,
Ki nad nàmi goſpodár';
Ona rani, pa sazéli,
In kar dá, ne bomo 'sſhtéli!"

Torej s Bogam ure drage!
Vezhno s Bógam slati zhaſ!
Ne teshite ſódne vage,
Ne toshite Bogu naſ;
Saj naſ pélje ſkos' ſlaboſti
Boshja rôka k pót' modroſti.

Malavaſhizh.

Dobri ſklepi k novimu létu.

V veliki vaſi na Slovenſkim je ſtar mósh, ki mu ozhe Jakob pravijo. Ta je bil ſvoje dni priden kmèt. Semljo je snal obdelovati, kakor je prav. Ker je bil dober goſpodar, ſi je veliko semlje perkmetoval. Vſe je lepo vodil in poredama opravljal. Vſiga je obilno perdeloval.

Ni posabil, de Bog med dobre létine tudi hude poſhilja; satorej ſi je vſelej obilniga perdelovanja dobrih let sa ſlabe letine perhranil. Nikoli ni bilo nikakorſhniga pomankanja v Jakobovi hiſhi. Svoji goſpoſki je bil ponishno podlôshen. Zeſarſke in goſpóſke davke je vſelej ob pravim zhaſu rad plazheval. Ni ga bilo treba s ſoldatam perganjati. Vſe je po ſvojim ſtanu in po ſvoji dolshnoſti radovoljno ſtoril; s eno beſedo: s veſeljem je dal, kar je zeſarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.

Ker je rad delal, je bil smerej veſél in sdrav; nikoli ni nesmérno ne jedel ne pil; satorej je viſhji od oſemdeſet let doshivel.

Svoje otroke je v ſarno ſholo poſhiljal in njim veleval, de naj ſe sraven ſlovénſhine tudi

kaj nemſhine sa potrebo nauzhijo, de bi ſvoje kmetovanje losheje opravljali.

Preden je Jakob ſvoje ſinove h kmetijam perpravil, jim je rékel: „V ptuje morate iti, de ſe kaj lepiga po deshelah nauzhite. Mladenzhi, ki deshel ne obhodijo, ſo leſéni; ſhe jih grosí odkriti ſe ali pa rokó podati. Po deshelah vſako ſtvar poglejte, sakaj de je, in kako ſe ſtori.“

Vſi drugazhni pridejo ſinovi k ozhetu na dom; veliko ſo vidili in svedili; dobro suzheni v kmetijſkih rezhéh ſo marſikaj popravili, deſiravno je bila domazhija, kakor je v kraju navada, kjer ſo kmetje dobri goſpodarji.

Ker je bil Jakob prave umnoſti, svéſt in pravizhen, ſo ga she od njegoviga perviga goſpodarſtva sa ſoſeſkniga poſvetovavza isvolili. Kadar je bilo treba per goſpoſki v kmetijſkih rezhéh ſe poſvetovati, je bil Jakob k goſpóſki k poſvétovanju poklizan; vſimu je vedil nar bolj ſvét dati; kar je on govoril, je veljalo. Blishni in daljni k njemu pertezhejo; vſakimu vé ſvetovati, ali ga potolashiti.

V ſvojih mladih letih je vſe poſkuſhal, kar je kdo kaj noviga od kmetije ali rokodelſtva povedal. Kar je Jakob is kakih noviz svedil, je poſkuſhal; kar je bilo dobriga je perhranil in k ſvojimu pridu obernil; rad ſe je dal poduzhiti. Kjer je kaj noviga vidil, je hitro doma poſkuſil. Zhe je bilo prav, je Bogá hvalil in dobre ljudí; zhe ni bilo sa-nj, je rékel: „Morebiti bo sa drujiga ſoſeda, ali sa drugi kraj;“ nizh ni savergel. H konzu leta ſo ſe ſoſedje k Jakobu ſoſhli, de bi ſe kaj koriſtniga od njega uzhili. Jakob jim sazhne: „Veſelí me, de me tako obilno obiſhete! Glejte moji ſoſedje! veliko rezhi je, ktére pridno kmetovanje poderajo, ali sadershavajo. So saderſhki in napáke, ki ſe jih vbraniti ne moremo, poſtavim: Vojſke, hude bolesni, velike pogoriſha, ki ſe od ſtrele pergodé, ali zhe jih ſovrashen zhlovek napravi; tozha, in vezh drusih neſrézh. Drujiga nam ni, kakor voljno jih moramo prenêſti. Pa tudi take neſrezhe, hvala bodi Bogu! ſadajna zhloveſhka modroſt odvrazhuje. V vojſkah ſe ne bojo vezh tako neuſmiljeno morili, tudi bolesin in kuge, ktere vezh del od vojſk pridejo, ne bo toliko. — Shkoda pa, ki ſe komu is pogoriſha pergodi, bratovſhinje ſvetiga Floriana povernejo. Kadar tozha pobije, tudi enaka bratovſhinja', ki je v Terſtu, ſhkodo poplázha. Neſpametno bi tadaj bilo, ako bi ſe dobrotljivo ponudjenih perpomozhkov nepoſlushili. Bres ſhtevila napák in saderſhkov je, ki ſi jih neſpametni kmet vezhdel ſam ſebi napravi; ſebi naj ſi perdéne, zhe ga réve in nadloge tlazhijo, zhe ga bolesen ali pomankanje táre.

Ljudje drujih ſtanov ozhitajo in pravijo, de kmetje radi bahajo. — Opuſtite tadaj bahanje, ki je réſ gerda rezh. Kdor ſebe ne posná, in ſe napihuje, ſe mu pergodi, kakor shabi v lushi, ki je sheléla volu enaka biti, ter sazhne ſvojo gerbaſto kosho napihovati, in raspozhi.

Is bahanja pride jésa in ſovráſhtvo, któro k pravdanju mika; kdor ſe rad pravda, vſelej sgubi, naj bi ravno pravdo dobil. Bolji je kratka ſprava, kakor dolga pravda.

Baharija in pravde kmeta rasdevajo, in ga v dolgove sarinejo. Kdor je dolshan, je na sdravji bolán.

Kmeta tare naprava preſhtimane obleke in napùh (ofart), ktera vam denarje is ársheta pobéra. Pamet je bolji, kakor shamet. Mladi goſpodarji radi na zeſto hodijo — ſe bojim, de bi nekteri ſvojo domazhijo savosili, ker nar bolji pizho raslézhejo, dragi gnoj po zeſti troſijo, njive pa puſte doma oſtanejo. Preganjate in pretépate shivino; shivina ne sna rezhi, pa sna lezhi.

Nepodájte ſe v igre. Kadar igra nar bolje kashe, takrat ſe nar raji slashe. Kadar ſe kmet v kvarte podá, mu se kmalo hiſho prodá.

Opuſtite ſmerdljivi tobak — gerdo navado, po kteri ſe je she toliko neſrézhe sgodilo. Poſebno vaſ proſim: opuſtite pijanoſt, ki je huda rezh! Pravijo, de pijanez ſe ſpreoberne, kadar ſe prekuzne. Réſ, de ne vſak. Pijanoſt pamet smami. Bog pijanoſt kasnuje ali ſhtrafuje do drusiga in tretjiga rodú. V Ameriki in na Angleſhkim imajo nad dvanajſt ſto bratovſhinj ſtresnoſti, to je: obvarvati ſebe in ſvoje ſoſéde neſrézhne pijanoſti. Vſak brat ſe saobljubi vſiga nesmérniga pitja ſe isdershati in vſe drugo vbogati, kar poſtave teh bratovſhinj sapovedó. Skosi take braterne ſe je nad tri miljone ljudi pobóljſhalo, in ſe neſrezhne pijanoſti odvadilo. Tudi v naſhih krajih tako bratovſhinjo med ſeboj naredite!

Velik sadershek per kmetijah je tudi ſhe ta, de ſe mladi goſpodarji malokadaj kaj uzhijo. Glejte, vſakimu ſtanu je treba uka, napreden ga kdo naſtopi. — Bote rekli: to ſo zhare; naſhi predni niſo piſali ne brali, pa vender ſo vſiga doſti imeli. Kaj nam je treba ſe is bukev uzhiti, kako semljo obdelovati, ali kake maſhine per kmetijah napravljati.“ V ſadajnih zhaſih ne velja ta isgovor. Kdor s ſvètam ne hodi, oſtane sad. To je reſniza od ktere ſami prizhujete, ker toshite, de vam kmetije nizh dobizhka ne dajo. Nato vam rezhem: Lé popravite ſi jih po naukih, ktere vam uzheni s beſedo in s piſanjem dajejo! —

Praſham vaſ dalje: Kdo je snajdel drevo, s kterim orjete? — kdo brano in drugo kmetijſko orodje? Rezhem de ne vi, tudi vaſhi predni ne, — ampak le uzheniki ſo vſe to perpravili, deſi ravno ſamí niſo orali ne kopali. — Kdo je snajdel vſe zhudne naprave in maſhine po velikih fabrikah? — Kdo je napravil

mozh ogneniga ſopuha, de ſilno teſhke vosove po shelesnih koleſnikih, in velike barke po morju shéne? Gotovo niſo kmetje kaj takiga napravili, ampak uzheni goſpodje. — Kdo je vam ljubi krompir v deshelo nar pervo perneſel? Kdo shlahtno ſadje saſadil, in drusiga shivesha vezh v deshelo perpravil? Lé uzheni ſo vſe te dobrote ſtorili, ker ſo s piſanjem ali is bukev osnanovali, in ljudi uzhili.

Satorej, moji ſoſedje! puſtite ſe poduzhiti! Beriti kar vam v ſlovenſkih novizah ſvetvajo; poſkuſhajte in obdershite, kar sa dobro sposnate; kar bi ſadaj sa vaſ ne bilo, sna biti drugikrat, ali sa blishne kraje okoli vaſ.“

Soſedje ſe eden drusiga pogledajo; ko de bi trenil, vſi s enim glaſam savpijejo: Ja ja! tudi mi hozhemo tako ſtoriti, kakor ſte naſ she vezhkrat, in tudi daneſ poduzhili.

Starzhka je to grosno veſelilo. „Na! mosh beſeda — jim rezhe — podajte mi roké!

Vſi ſo mu roké podali, in ſe mu saobljubili, de hozhejo v naſtopnim novim letu njegove nauke ſi k pridu oberniti. L.

Sdravljenje s besgovim pérjem.

Goſpod Jernej Reitz, fajmoſhter v Shent-Jurju poleg Svibna na Dolenſkim ſo nam le to sa natiſ poſlali: De bèsgovo pérje besgávke ali bramôrje osdrávi. Goſpod fajmoſhter, ki ſo bili ſhe mladenezh, ſo ſami nad ſeboj besgovo pérje poſkuſhali, któro je sdravilno mozh pokasálo; od tega preprizhani, ſo oni tudi pri drugih s to nadlógo obdánih otrozih in odraſhenih ljudéh ſvoje fare to sdravilo poſkuſili in veſelje imeli, trinajſt ismed njih osdraviti. *)

Po porozhílu goſpoda fajmoſhtra ſe mora tega pérja takó poſlushiti: „Vsemi toliko bèsgovih pereſz, kolikor rán imáſh po glavi, na vrátu ali po shivótu; odſtershi sgorno koshizo perja, pa tako, de ſe nikjer ne predere; pokladaj perjizhe sjutraj, opoldne in svezhér po ránah, dokler veliko gnoja is njih tezhe. Zhe ſe pa sazhnejo rane mènj gnojiti, jih pokrivaj s perjem le sjutraj in na vézher, ráne pa per gorkim dershi. Zhe ſe medtem kaki turóvi na novo naredíjo, ne daj jih prerésati, ampak potèrpi, de ſe béla gnojna píkiza na verhu turov pokáshe, in te mozhnó ſerbéti sazhnéjo. Takrat polóshi perje na verh bul ali turov, to jih bo prederlo in vezh del v oſmih dnéh iszelílo.

„She mladenezh, ki ſim besgávko in bramórke imel, — piſhejo goſpod fajmoſhter — ſim ſe tega sdravila poſlushil, ktero tukaj soper to nad loshno bolesen ſvétovam, in v pol drugim létu ſim ſe popolnama osdravil. K temu ſhe opomnim, de ob zhaſu sdravljenja bolnik neſmé ne mléka in ne nizh kiſliga vshivati, tudi vina ne piti, in de mora sraven téga zhiſto shivéti.“

*) Sdravitelſka ſkuſhnja ſizer uzhi, de bramorji niſo unajna bolesin, ter vezh del svira is slabe kervi; temuzh ſe navadno tudi s unajnimi sdravili odpraviti ne dajo. Ker je pa marſiktera rana she bres dohtarjev sazelena bila, je tudi mogozhe, de besgovo perje, na bramorje polosheno, te osdravi. Tudi ſe ni bati, de bi besgovo perje kakoſhno ſhkodo prineſlo, ker je to nedolshin domazh pomozhek.

Tudi dohtarji ſo sdaj, kakor nekteri med njimi terdijo, gotovo sdravilo soper besgavke (Skrophel) isnajdli, namrezh: selene lupine od laſhkih orehov (grüne Wallnuss-Schalen), ktere ſe sreshejo in pol- ali zel lot v maſlizi vode eno uro variti ali kuhati puſtijo. Kadar ſo lupine toliko zhaſa vrele, ſe ta orehova voda ſkosi pert odzedi in od lupin odlozhi. Lupine ſe prezh vershejo; orehove vode pa ſe bolnik poſlushi, ter pet ali ſheſtkrat na dan dve shlizi te vode popije; ni potreba, de bi ta voda topla mogla biti. Morebiti de bi te lupine s besgovim perjem vred, ſhe bolj ſlushile. Opomniti ſe pa mora, de bolniki perporozhen zhaj (Thee) dolgo zhaſa piti morajo. Uzhrednik.

Domazhe povéſti.

(Novi svonovi.)

Od tega zhaſa, kar ſo v Shent-Vidu nad Ljubljano farmani nové, ne po teshi, ampak po glaſu vbrane svonove napravili, drugi po zeli Krajnſki desheli hité njih poſnemati in po vſih krajih ſe ſliſhi od novih svonov. Poſlednjo nedeljo po Binkuſhtih ſo v Komendu pri ſvetim Petru sapéli ſhtirje lepo vbrani svonovi, kteri ſo bili to jeſén v Ljubljani vliti. Véliki, s tonam C, vaga 30 zentov in 85 funtov; drugi, s tonam E, 15 zentov, 36 funtov; tretji, s tonam G, 8 zentov, 89 funtov in nar manjſhi, s tonam c, 3 zente in 75 funtov. Farmani ſo jih ſami napravili. S veliko zhaſtjo, kakor ſliſhimo praviti, ſo jih ſprejeli v faro pripeljane, pa ſhe s vezhjim veſeljem ſo poſluſhali njih zhaſtitljiv glaſ, ko ſo vpervizh vſi ſhtirje gladko sapeli.

Tako Krajnzi povſod kashejo, de jih kaj boshjiga veſelí, in de ſo preprizhani, de denar na boshjo zhaſt obernjen ni sapravljen ali savershen, ampak pri bogatim in pravizhnim Goſpodu dobro naloshen.

Lepo svonenje ogreje ſerze vſakiga, ſhe tako terdiga zhloveka, in svonovi ſo naſhi vſakdanji pridgarji, kteri naſ k delu in k molitvi vabijo, kakor uzhi peſem ſtariga Svonikarja, kteri je poſebno rad svonil, in vmeſ to peſem pel:

Svonikarjeva.

Ko dan ſe sasnava,
Daniza priplava,
Se ſliſhi svonenje
Zhes hribe, zhes plan:
Svonovi, svonite!
Na delo budite,
Ker naſhe shivljenje
Je kratek le dan.

Kdor hozhe shiveti,
In ſrezho imeti,
Naj déla veſelo,
Pa moli naj vméſ:
Svonovi, svonite!
K molitvi vabite,
Ker prasno je delo
Bres shegna 's nebéſ.

Zhe delov'z ſe vpéha,
Terpljenje mu néha,
Ga delapuſt vabi,
Vezhér ga hladí:
Svonovi, svonite!
Nedeljo snanite,
Goſpod ne posabi,
Plazhilo deli.

Oh! naglo naſ mine
Veſ trud, bolezhine;

Utruden ſe vléshe
Na pare terpin:
Svonovi, svonite;
Domu ga ſpremite;
Gré 's déla in teshe
Adamovi ſin. Potozhnik.

Sréča in nesréča.

(Povědka.)

Něki kmet se je peljal z svojim hlapzam v gojzd po derva. Hlapec je prědej konja jahal, kmet je pa na kólih v košu ležal.

Ko sta tako že precéj daleč prišla, zavpije hlapec nazaj kmětu: „Gospodar! Zajic nama je vprěk póti skočil.“ — „Če je taka,“ je djal kmět, ki je še poln vráže ali prasznověrstva bil, „pa nazaj obèrni. Kadar komu zajic vprěk póti skóči, poměni nesréčo! Danas hočeva kaj druziga dělati.“

Hlapez pomaje z glavo, oberne kóla in jih domu tira. Sledéče jutro se spet napravita v gojzd, de bi to, kar sta včeraj zaléniła, z povikšano pridnostjo popravila. Ko se že nekaj časa peljeta, spet hlapec zavpije kmětu: „Gospodar! glejte, zdaj nama je pa volk vprěk póti skozhil.“ — „Volk?“ vpraša kmet veselo, „ako je taka, hlapec, le veseł tiraj naprěj. Kadar člověku volk vprěk póti skoči, poměni sréčo. Danas hočeva v gojzdu veselje iměti. Nočeva se kesáti, de sva se včeraj vernila.“

Hlapec se mu je posmehoval in tako odideta v gojzd. Došavši tjè privěžeta konja k deblu, odideta dalje v gojzd in někaj časa prav pridno dělata. — Ko sta dosti nasěkala, odide hlapec po konja in voz, de bi naložila in se domu vernila. Ali došavši na město, kjer sta konja popustila, zagleda kaj? — volka, ki je konja umóril in se zdaj nad njim mastí.

Hlapec hitro k svojimu gospodarju nazaj teče rekoč: „Gospodar, pojdite sim! Sréča, ktero ste danas previdili, je pri vašim konju.“ — „Kaj če to reči?“ vpraša kmet, kteri hlapza ni razumel. „To če rěči,“ odgovorí hlapec in pokaže rasmesarjeniga konja, nad kteriga mesam se je volk mastil, de je sréča rěs v konju!“

Gospodár zdaj dobro spozná bědost praznověrstva, ker je bil preprizhan, de bi mu zajiz ne bil konja vjědel. *

Urno, kaj je noviga?

(Hudodélzi v zerkvi.) Pred kratkim ſta prishla dva imenitno oblezhena zhloveka v kapuzinarſki kloſhter v Pragi in ſta hotla zerkveno sakladnizo (Schatzkammer) ogledati. Star duhoven in méshnar ſta ju v to hrambo peljala, kjer jima je poſebno ena monſhtranza tako dobro dopadla, de jo je eden na papir riſati sazhél. Kjer pa perviga pol dné niſta mogla ſvojiga namena doſezhi, prideta ſhe drugi dan, s isgovoram, riſanje dokonzhati. Ali med tem, ko edin riſa, drugi nanagloma palizo s ſvinzam salito is oblazhila potegne in meshnarja na tla pobije; uni ſe pa duhovniga loti. Na vpitje ſe je k frezhi kmalo vezh ljudí vkup sbralo, ki ſo eniga hudodelzov prijeli; drugi jo je pa potegnil. Pa tudi tega ſo bliso kloſhtra vjeli. — Tako bota svita roparja saflusheno kasen prejela, kterima ni ne ſveti kraj, ne zhaſtitlivoſt duhovniga hudobije v ſerzu satreti samogla.

Osnanilo knig.

Henrik Frajer, varh kranjſkiga musêuma v Ljubljani, je dal natiſniti bukvize, ki ſe imenujejo: Fauna der in Krain bekannten Wirbelthiere, als: Säugethiere, Vögel, Reptilien und Fische nach Cuviers System geordnet, mit Abbildungs-Citaten und Angabe des Vorkommens. Nebst einem vollständigen Register der lateinischen, deutschen und krainischen oder slavischen Namen. Laibach 1842. 8vo. 90 ſtrani. Zena teh bukviz pri isdajatlu je 30 krajzarjev.

Dojivnih shival s domazhimi vréd je 50 sasnámnjanih; ptizhev 268 plemen; med njimi ſe ſhteje deshelnih 170, povôdnih 98; golásen je 26; szhaſama bo ſtevilo vezhji. Kazhe, martinzhki, shabe, krote, pupki ſe bodo gotovo naſhli, ki ſo nam nesnáni. Poſebno imenitna je mozharila ali zhlovéſhka ribiza, ktera ſe do danáſhniga snanja, po zelim ſvetu nikjer drugje ne najde, kakor na Krajnſkim v podsemeljſkih vódah. Povódenj ali hude plohe deshevniga vremena, jih poſebno per Satizhini is isvirkov na dan pernesejo.

Krajnſke vodé rodijo 32 raslózhnih, Krajnzam snanih rib. Med malimi ribizami ſo gotóvo ſhe nesnáne, neimenováne.

Eno ali drugo imé poljubno hitro najditi, ſo na konzu bukviz kasála v treh jesikih: latinſko, nemſhko in krajnſko; ſhtevke kashejo ſtran in verſto, verſte pa ſtaniſha, kjer ſe té shivali redijo ali dobijo.

Kako je pa Frajer v teh bukvizah vſako shival popiſal, ta le pregled kashe:

Capella Rupicapra, Gemse. pezhni damjek. antilope rupicapra L. krainisch: gamſ, pezhna kósa, damjek P. Marc. icon. Buff. XII. 16 Schreb. 279.

In den Steiner Alpen, auf der Skuta, Wocheiner Alpen, pod Kopizo, am Triglav, Mangart, Képa oder Mittagskogel ob Lengenfeld. ali pa:

Salmo C. Forelle kr. poſtérev.

S. Huho L. Hauchforelle, ſulz poſtérev, Huchen, Huech, kr. ſúlz, windisch rot.

In Flüssen und Seen; in der Save, Gradaſhiza, Stangenwald Reka, Steiner Feistritz, Buſhin, Shirmanza.

Veſelo je, de je uzhenóſt ſtvaril ſploh zhesdalje bolj ſposnana; in de ſi uzheni persadévajo to snanje povſod, kolikor je mogózhe raſhiriti. Poſébni perpomózhki ſo hraniſha nabirkov ſtvarjenih rezhi. Nar gotóvſhi, nar hitrejſhi poduzhenje raſhirjajo; ſamoúku perloshnoſt dajo, pa tudi shelje obudijo, sa ſkerbno preiſkovánje ſvoje deshéle ali domazhije. Od te reſnize preprizhani ſo v vezh krajih take hrambe ali musêume *) naprávili, poſtavim v Ljubljani, kjer ſe vſe te shivali najdejo, ktere ſo v teh bukvizah popiſane. V Gradzu na Shtajarſkim tak musêum Johaneum imenujejo, v zhaſt ſvitliga nadvajvoda Janesa.

*) Ljubljanſko musêum ſo v létu 1821 naredili. K njegovimu vſtanovljenju ſo zhaſtiti goſpod grof Franz Joshef Hohenwarth z. k. kljuzhár, vrédno isſlushen poſvétovavez ilirſkiga poglavarſtva i. t. d. i. t. d. nar vezh perpomogli. Vſako leto ſe nabirki tega hraniſha pomnoshijo, ki je she sdaj polno lepih in imenitnih rezhi naturſtva in rokodelſtva vſake mnóge. Torej vſakimu perporozhimo, museum ogledati, in gotovo je, de ga bo veſelilo, kar bo tukaj vidil. — Ob nedeljih in zhetertkih pred poldne je sa ogled odpert; vſakdo ga ſmé saſtojn ogledovati. Ravno v tiſti hiſhi, kjer je ſhola, je tudi to hraniſhe viditi. Veſelilo naſ je ſliſhati, de je she vezh nedelj veliko ljudi is deshele priſhlo, pelikana ogledovati, kteriga ſmo v 21. liſtu osnanili.

Vzhrednishtvo.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	20. grudna.		18. grudna.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pſhenize domazhe	1	16	1	27
1 „ „ banaſhke	1	27	1	26
1 „ Turſhize . . .	—	—	1	6
1 „ Sorſhize . . .	—	—	—	—
1 „ Ershi	1	2	1	6
1 „ Jezhmena . . .	—	57	1	—
1 „ Proſa	1	2	1	3
1 „ Ajde	1	5	1	12
1 „ Ovſa	—	37	—	40

Zena preſhizhev v Krajnju 18. grudna:
Preſhizhi do 1 zenta 40 funtov, po 4 ½ krajzarje funt.
„ zhes 1 zent 40 funtov po 5 in 5 ½ krajzarjev funt.

Danaſhnimu liſtu je drugi ſpiſek imén deléshnikov téh noviz perdján.

V Ljubljani. Natiſnil in saloshil Joshef Blasnik.